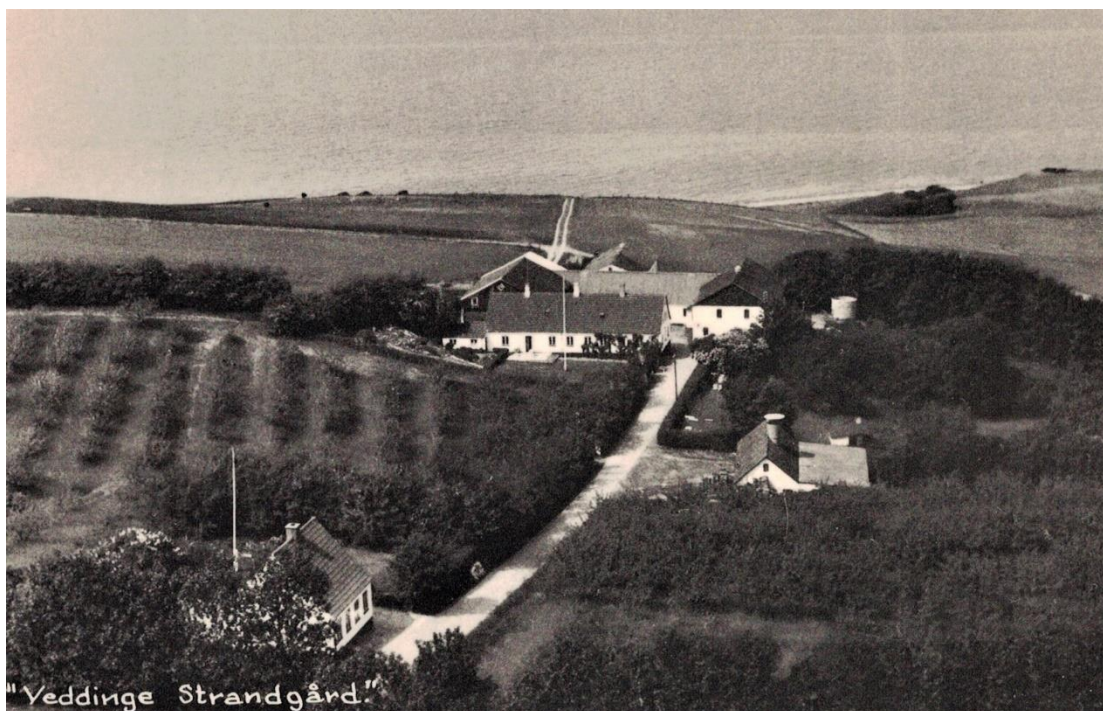

Postkort fra Kastrup Luftfoto: Forrest gartnerboligen, derefter frugtlageret (hvor den rindende kilde nedenunder holdt æblerne friske) og så selve Strandgården.

Om at vokse op på Strandgården

**Interview med Aage Bliddal (f. 1944), Gyvelbakken 6
ved Jens-Emil Nielsen (f. 1948), Ringbakken 12:**

Min far og mor Ejnar og Emma Bliddal var af bondeslægt fra Herning-egnen. De arvede en gård, som lå i en lille lavning, en lille dal, og den blev kaldt Bliddal. Når der skulle betales noget, blev der skrevet Bliddal på regningen, og min farfar tog så navnet Bliddal Nielsen, og min far slettede Nielsen. Omkring 1940-41 sagde min farbror Anker Bliddal, som var provst i Jesuskirken i Valby, at min far skulle se en gård på Sjælland, som bare lå så flot. Det var en højesteretssagfører Møldrup, som ejede Strandgården i Veddinge Bakker og havde en forpagter på den. Oppe i venstre hjørne på Strandgårdsvej havde søstrene fra Lucasstiftelsen et rekreationshjem, hvor Møldrups kone havde en stue til rådighed.

Min far og hans bror tog toget fra København til Asnæs, hvor forpagteren hentede dem i hestevogn. Han ville gerne overtage gården, men var ikke i kridthuset hos Møldrup. Min far skrev et brev til min mor om, at han syntes, det var synd for manden. De havde også lavet en flot middag til dem.

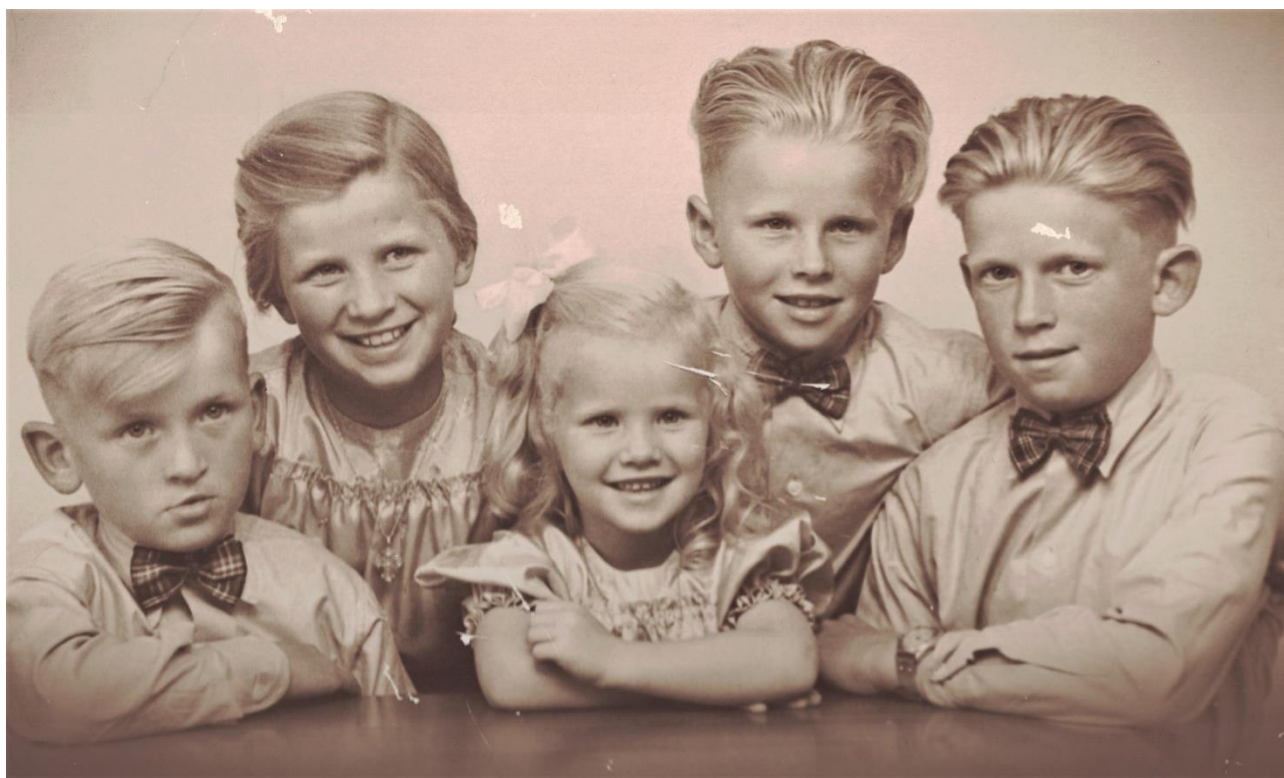
Brødrene Anker og Ejnar Bliddal ved stranden.

Min far skrev meget malende om gården, dyrene og især hestene. Det var en almindelig gård med 6 heste, 14 malkekøer, 12 ungkreaturer, 25 svin, hønsegård og dueslag. Det var nogle store, brede belgiske trækheste, men så var der også nogle frederiksborgheste, de fineste køreheste man kunne få og de danske kongers stolthed. Man kan næsten mærke, han har haft tårer i øjnene, da han fortalte om hestene. Og så fortalte han ellers om gården og den fantastiske udsigt. Min mor var hjemme i Herning med de to første børn, Jørgen fra 1938 og Inger fra 1940. Man kan mærke på brevet, at beslutningen om købet af gården næsten er taget. Det var ikke så meget selve jorden, den var ikke noget at skrive om. Men gården var jo flot. I dag er det svært at forestille sig, at vi i sin tid har kørt med heste på alle de bakker. Før traktoren kom. Jeg har selv kørt med hestene. Vi børn hjalp jo til.

Køerne græssede lige op ad Strandgården.

Strandgården var på 65 tdr. land, og der var en frugthave på 10 tønder land. Ellers var det roer og korn og lucerne og græsning til køerne. Normal landbrugsdrift. Og min far faldt for det. Jeg ved ikke, hvordan han havde råd til det, men han købte gården. Så blev vi samlet der, og der kom tre børn mere: Holger i 1943, jeg selv i 1944 og Karen i 1947. Der var jo så en frugthave, og der var en gartner til den. Han boede med sin familie i huset til venstre for gården. Og til højre for indkørslen lå frugtlageret. På selve gården bestod husholdningen af tre karle og to piger udover familien med to voksne og fem børn. Så der var nogen at lave mad til.

Børnene Aage, Inger, Karen, Holger og Jørgen Bliddal.

Jeg skulle forholdsvis tidligt deltage i de daglige pligter. Om eftermiddagen skulle køerne ind, og så skulle de malkes, og der skulle fejes og muges. Jeg skulle køre den store trillebør ud på møddingen, køre ad et bredt bræt ud til enden. Man skulle passe på ikke at træde ved siden af. Man skulle også passe på ikke at stå bag ved køerne, når de havde tynd mave. Kvierne gik og græssede nede på stranden i hele udendørssæsonen. Der var hegnet ind, så de ikke kunne gå ud i vandet. Og de holdt så bevoksningen på skråningerne fri. Jeg var ikke så vild med arbejdet. Jeg syntes, det var en pestilens, at jeg hver eneste eftermiddag i min barndom skulle tage mig af køerne. Sådan var det næsten, indtil jeg flyttede hjemmefra. Som 16-årig fik jeg arbejde på kabelfabrikken i Asnæs, men da min far var syg, måtte jeg stå meget tidligt op

om morgenen og fodre grise, inden jeg mødte på kontoret. Jeg var ikke så glad for at tage lugten med ned på kontoret.

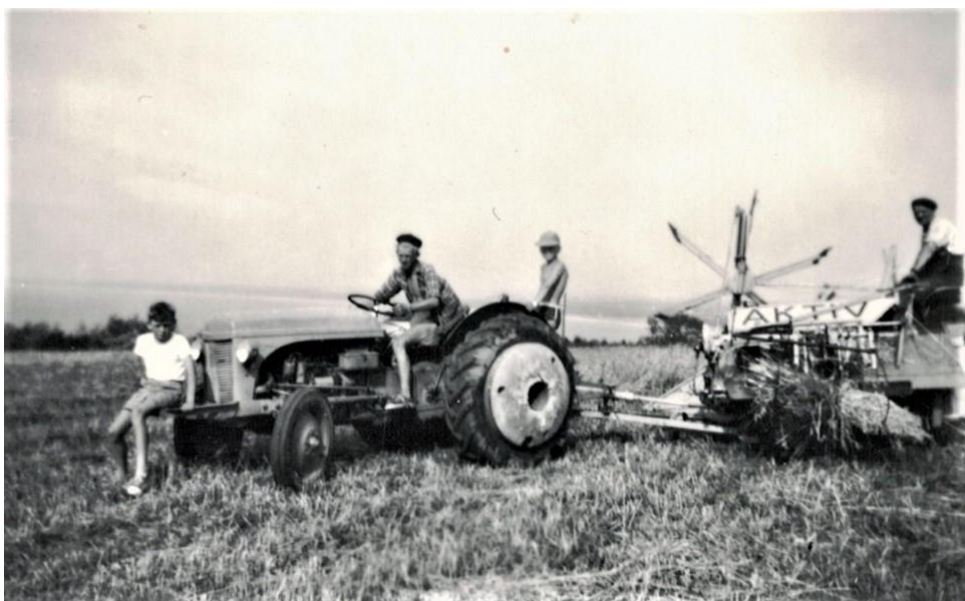

Drengene skulle tidligt malke køer og muge ud efter dem.

Skolen startede i landsbyskolen i Veddinge med to klasser og én lærer. De små og de store op til 7. klasse. Jeg mener, vi gik i skole hver anden dag. I starten cyklede en af pigerne med mig, som sad bagpå. I 4. klasse kom jeg til centralskolen i Fårevejle. Det var ikke sjovt, når jeg skulle cykle hjem i al mulig slags vejr. Jeg bandede og svovlede, når det regnede og blæste. Det var en sej omgang med 7 kilometer. Nogle af mine kammerater gik i Høve Friskole, som lå meget tættere på, men der måtte jeg ikke gå. Min far var jo medlem af Fårevejle sogneråd, mens friskolen lå i Asnæs sogn. Vi legede i Høve Skov og spillede fodbold, når der var tid til det. Senere blev det realskolen i Asnæs. Det var jo lidt bedre. Men jeg havde ikke så mange kammerater, fordi jeg havde jobbet med at passe dyr.

Da havde vi heller ikke karle mere, men Marshalhjælpen havde givet os en Ferguson traktor i starten af 50'erne. Alle vi børn var hurtige til at lære at køre på den. Når vi kørte korn og neg hjem, så sad vi gerne ovenpå læsset, så hvis en ny karl ikke havde læsset det ordentligt, så fik vi en rutsje tur, når det tippede. En gang den ikke var låst, måtte gartneren springe af, og så fortsatte traktor og vogn udover skrænten, så vi kunne finde den nede på strandengen. Denne gang var det en dansk Puch, og så hentede vi smeden, der skiftede nogle bolte i det ene hjul, og så kunne den køre hjem. Selv om den havde fået nogle skrammer. Smeden havde kronede dage hos os. Bakkerne var hårde for både heste og maskiner. Jorden var sand, grus og

sten. Mange store sten lå i vejen, og så måtte vi somme tider sprænge dem væk.

Børnene på traktoren og far Ejnar på selvbinderen.

En gang havde jeg med hest kørt med en hesterive til at samle hø i bunker, og jeg kunne ikke styre hesten, da den pludselig begyndte at galoppere. Jeg holdt rimeligt godt fast i sadlen, for det havde ikke været godt at falde ned imellem hest og rive. Der var fart på, men til sidst blev den træt. Jeg var vel 10-12 år. En gang jeg kørte hjem fra skole, kom der røg nede fra gården, så var det traktoren, der brændte. En af karlene havde ikke slukket motoren, da han hældte benzin på.

Sådan foregik sprøjtningen af æbletræerne.

Senere passede min far selv frugtplantagen, der lå på begge sider af Grusbakken helt op til Skelbakken. I 1947 fik han blandt over 100 udstillere ved Dansk Frugtavl's Jubilæumsudstilling i Odense de fornemste anerkendelser, nemlig Dronning Alexandrines Ærespræmie og Dansk Frugtavl's Guldmedalje. Og i 1955 blev han formand for Odsherred Frugtavl'erkreds. Landbruget var ikke særlig rentabelt, og det var jo heller ikke bare godt med æblerne. Nogle gange har vi skyldt den store købmand nede i Fårevejle mange penge. Men i Asnæs kom mine forældre sammen med både præsten, dyrlægen og manufakturhandleren. Det var lidt Matador-agtigt. Min mor var en glad grundtvigianer, så der blev holdt store fester. Det var skægt for os børn, når der kom mange mennesker om sommeren.

Når der blev høstet æbler i frugtplantagen, hjalp børn og naboer til.

Da jeg var 16 år, valgte jeg at arbejde i to år på kabelfabrikken i Asnæs. Jeg var på kontoret og gjorde meget af kontorassistentens arbejde. Når der kom forespørgsler eller ordrer fra udlandet, var det ofte mig, der gjorde det første arbejde. En dag kom jeg til at lave en alvorlig fejl, så vi producerede 40 km forkert ledning, som måtte kasseres. Jeg kom hjem og fortalte mor, at jeg havde bedt om lønforhøjelse, når jeg havde ansvar til kunne lave så dyr en fejl. Og det endte med en lønforhøjelse. Da jeg rejste som 18-årig for at læse til lærer i Herning, tilbød de mig uddannelse og en større stilling.

Min far kunne ikke så meget på det tidspunkt. Han havde fået for store lunger, måske på grund af al den gift han ubeskyttet sprøjtede træerne med. Når det blæste, fik du temmelig meget af giften i dig. Det tænkte man ikke meget over dengang. Jeg måtte også stå op og fodre grise om morgenen, mens jeg arbejdede på fabrikken. Jeg var rigtig godt træt af det, så familien var enige om, at jeg skulle hjemmefra og læse.

Min far havde altid sagt nej, når der kom nogen og ville købe gården eller købe jord til et sommerhus med den fantastiske udsigt. Men efterhånden var han så syg, at han vidste, han ikke kunne holde længe. Så han besluttede at stykke ud for at sørge for sin familie. Det tog flere år at få det igennem fredningsmyndigheder og andre. På et tidspunkt måtte vi kun udstykke på den ene side af gården, der var flere sagførere på. Til sidst fik vi så den aftale, at der skulle afgives en parkeringsplads oppe ved Strandgårdsvej og laves en offentlig sti ned til stranden, hvor halvdelen skulle være offentlig. Altså øst for kilden. Det gik så godt med at sælge grunde, at folk nærmest løb om kap ned til stranden og op over markerne, hvor køerne gik, og de måtte undgå kokasserne, for at komme først op til gården, hvor min far sad. Vi søskende fik lovning på en grund hver. Alle grundejere betalte 3.000 kr. for tilslutning til vand og el, som blev gravet ned i jorden, og da der så kom overskud på det, valgte man at bruge det til at asfaltere vejene. Han fik solgt rigtig godt, og han nåede også at rejse til USA, hvor hans to døtre kom til at bo. Han holdt også en stor, flot 60 års fødselsdag, men døde som 61-årig i 1966. Min mor døde først i 1981.

Emmas og Ejnars sølvbryllup. Han med æblekasse på skulderen og gårdens egen æblemest på bordet. Den blev lavet af nedfaldsæbler, som blev presset i Tølløse. Og han var meget stolt af den.

Vi var jo nødt til at have bil. Vi havde en Plymouth indtil midten af 1950'erne, hvor frugthaven, på grund af frost i andre lande, et år gav et så stort overskud, at vi kunne betale købmanden ud. Ham kaldte vi Kong Frederik. Og af vognmanden i Høve købte vi en Ford Customline, noget af et dollargrin med plads til hele den store familie. Vi kunne sidde fire på forsædet, alle tiders når man som 18-årig skulle ud og score piger. Naboerne rystede på hovedet af, at der nok var nogen, der var kommet til penge. Vi unge gik i byen lørdag aften på Høve Skovpavillon. Mine piger kan stadig huske mig sige "man skal gå hjem en halv time før, det bliver for sjovt". Hvis man blev til det sidste i skovpavillonen, skulle man ikke gøre meget forkert, før der var øretæver på vej. De der karle skulle jo bruge deres kræfter. Men det var kun med næverne. Jeg har da kørt nogle blodnæser hjem. Jeg måtte helst ikke komme der for mine forældre, men så cyklede jeg til den pænere danserestaurant Strandlyst og blev der en halv time, inden jeg tog til Høve Skovpavillon. Der var levende musik, men det var ikke jazz og rock.

Luftfoto af Strandgården med æbleplantagen. I nederste venstre hjørne Sankt Lukas Stiftelsens sommerhjem, som blev drevet af diakonisser fra Filadelfia i Dianalund. Det kom ikke med i sommerhusudstyknngen og blev senere købt af kunstmaleren Arne Heuser.

Aage Bliddal var formand for Strandgaardens Grundejerforening i årene 1996-1999. Han er glad for, at hans far med deklarationen fra 1963 sørgede for, at vores smukke sommerhusområde bevarer karakteren af åbent landskab.